

وزارت آموزش و پرورش
معاونت تربیت‌بدنی و تندرستی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت

دستورالعمل مراقبت و کنترل بیماری کورونا ویروس در حوزه‌ها و کانون‌های برگزاری امتحانات (ویژه امتحانات حضوری آموزش و پرورش)

نسخه ۰۲: برگزاری امتحانات حضوری دانش آموزان در شرایط فاصله‌گذاری اجتماعی

مقدمه

این پروتکل با هدف ایجاد محیطی ایمن برای پیشگیری از سرایت ویروس کرونای جدید (کووید-۱۹)، بر پایه اصل فاصله‌گذاری اجتماعی (با تأکید بر اقدامات هوشمند) و نسخه ۰۵ دستورالعمل بازگشایی مدارس در شرایط فاصله‌گذاری اجتماعی (پیوست) تنظیم و تصویب شده است و از زمان ابلاغ تا اعلام رسمی ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا در کشور، قابل استناد و لازم‌الاجرا است. در صورت لزوم، اصلاح و بازبینی‌های ضروری در این پروتکل، بر اساس نظرات ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا و کمیته آموزش و پرورش ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا صورت خواهد پذیرفت.

هدف:

برگزاری ایمن امتحان‌های **حضور** شامل: امتحانات نهایی، المپیادهای علمی، امتحان ورودی مدارس استعداد درخشان و هرگونه امتحانی که نیاز به تجمع دانش‌آموزان، معلمان و کارکنان در مدت کوتاهی در مدارس یا محل‌های پیش‌بینی شده دارد.

مسئولیت اجرا:

مدیر مدرسه/ مدیر واحد/ مرکز برگزاری امتحان آموزش و پرورش

مسئولیت نظارت:

شورای نظارت به ریاست بالاترین مقام آموزش و پرورش (نماینده تام‌الاختیار) و مرکب از ۵ نفر شامل نماینده ستاد ملی / استانی / منطقه‌ای مدیریت کرونا، نماینده تام‌الاختیار آموزش و پرورش مرتبط با موضوع امتحان، نماینده حوزه سلامت و تندرستی (ترجیحاً رئیس اداره سلامت و تندرستی) و نمایندگان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی در حوزه‌های سلامت نوجوانان- جوانان و مدارس، بیماری‌های واگیر و بهداشت محیط است.

الزامات کلی با توجه به شرایط شیوع بیماری:

- برگزاری امتحان در حوزه‌های امتحانی و مراکز امتحان منوط به داشتن امکانات فنی و اجرایی کامل شامل موارد ذیل است:
- برنامه مدون گندزدایی کلیه سطوح دارای امکان تماس زیاد مانند تجهیزات، دستگیره درب‌ها، میز و صندلی، شیرآلات، نرده پله‌ها، پریز و کلیدهای برق و کلیه وسایلی است که به طور عمومی و مشترک استفاده می‌شود.
 - تأمین صابون مایع و محلول‌های مناسب ضدعفونی‌کننده دست به مقدار کافی و متناسب (بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی و تأمین دیوی حداقل برای مصرف ۲ هفته‌ی مدرسه) در محل مدرسه؛
 - تأمین فاصله‌گذاری مناسب و جلوگیری از تجمع دانش‌آموزان در ورود به محل امتحان و خروج از آن؛
 - جلوگیری از ازدحام همراهان دانش‌آموزان قبل و بعد از برگزاری امتحان
 - تأمین فاصله‌گذاری مناسب (دو متر از هر طرف) برای صندلی‌ها در محل امتحان؛
 - تهویه مناسب هوا در محل برگزاری جلسه امتحان
 - آگاهی همه‌ی دانش‌آموزان، معلمان و کارکنان مدرسه از احتیاطات لازم در زمان شیوع بیماری از طریق ارائه آموزش‌های لازم؛
 - ثبت وضعیت سلامت دانش‌آموزان، معلمان و کارکنان با استفاده از سایت www.salamat.gov.ir؛

آموزش و اطلاع‌رسانی

۱. لازم است اطلاع‌رسانی ویژه‌ای در خصوص الزامات بهداشتی برگزاری امتحانات، و... با هدف پیشگیری و کنترل بیماری کووید-۱۹ و شرایط فاصله‌گذاری اجتماعی با استفاده از تمامی ظرفیت‌های رسانه‌ای و ارتباطی (مانند سامانه شاد، سامانه پیامکی و ...) صورت پذیرد.
۲. پیش از اجرای این پروتکل، ارائه آموزش‌های غیرحضوری لازم برای مدیران، کارکنان، کارشناسان، والدین و نیروهای خدماتی در خصوص این پروتکل و سایر دستورالعمل‌های ابلاغی در دستور کار قرار گیرد.
۳. نصب تابلوهای اطلاع‌رسانی مبنی بر اهمیت حفظ سلامت خود و دیگران بر اساس آموزه‌های بهداشتی و همچنین اعلام هشدار در ورودی‌های اصلی به‌منظور انصراف از ورود افراد علامت‌دار و مشکوک (دارای سابقه تماس با افراد مبتلا و یا تماس با افراد دارای علامت در دو هفته اخیر) صورت پذیرد.
۴. نصب پوستر و بنرهای آموزشی در تمام مسیر با تأکید بر رعایت اصول فاصله‌گذاری فیزیکی و تأکید بر حفظ سلامت دیگران انجام شود.
۵. پوستر نحوه صحیح شستشوی دست باید در تمامی سرویس‌های بهداشتی و بالای هر یک از روشویی‌ها نصب شود.
۶. علائمی به منظور تعیین فاصله ایمن در محل ورود و خروج دانش‌آموزان و کارکنان نصب شود.
- ۷.

آماده‌سازی مدارس / کانون‌های برگزاری امتحان (بهداشت محیط و بهداشت فردی)

- انجام ارزیابی از وضعیت آمادگی بهداشتی مراکز امتحان، شرط لازم برای انجام کار است. برای اطمینان از حفظ آمادگی، لازم است چک‌لیست مربوطه، تکمیل شود و گروه نظارت روز قبل از برگزاری امتحان، آمادگی بهداشتی حوزه را تأیید کنند.
- نیروی انسانی آموزشی و نظارتی در امور بهداشت از جمله مراقب سلامت در آموزش و پرورش و یا خرید خدمات بهداشتی از اشخاص حقیقی/ حقوقی تأمین شود.
- نیروی خدماتی آموزش‌دیده به‌منظور اجرای برنامه مدون نظافت و گندزدایی، دفع بهداشتی زباله، نظارت بر وجود صابون مایع و... با توجه به جمعیت دانش‌آموزان تأمین شود.
- تمهیدات بهداشتی لازم مطابق دستورالعمل‌های ابلاغی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شامل تهویه مناسب فضاها، نظافت و ضدعفونی مسیرها، آب‌خوری، سرویس‌های بهداشتی، دیوارها، کف و سطوحی که توسط افراد زیادی لمس می‌شوند (نرده‌ها، دستگیره‌های در و پنجره‌ها، میز و صندلی‌ها و غیره) قبل و بعد از امتحان و نظارت بر انجام بهینه فرآیند مذکور توسط کارشناسان بهداشت
- لوله‌کشی و یا مخزن صابون مایع و سطل زباله دربار مجهز به کیسه‌زباله داشته باشد.
- قرارگرفتن مواد ضدعفونی‌کننده برای استفاده (علی‌الخصوص ورودی‌ها و خروجی‌ها) الزامی است. تمامی دانش‌آموزان قبل از ورود دست‌های خود را ضدعفونی کنند.

- گندزدایی کردن محل برگزاری امتحان و تجمع مراقبان، قبل و بعد از امتحان الزامی است.
- در مناطق گرمسیری کشور که از سیستم‌های سرمایشی و تهویه استفاده می‌کنند، فرایند گندزدایی باید با تأیید و نظارت کارشناس بهداشت، انجام شود.
- در هر مکان یک‌بار امتحان به عمل آید و در صورت نیاز به تکرار امتحان برای گروه بعدی، با فاصله حداقل دو ساعت پس از ضدعفونی انجام شود.
- از بزرگ‌ترین فضاهای موجود برای انتخاب مرکز امتحان و حضور دانش‌آموزان استفاده شود.
- چینش صندلی‌ها باید به گونه‌ای باشد که فاصله ۲ متر بین امتحان‌دهندگان و ۴ متر فضا برای هر دانش‌آموز رعایت شود.

- در محل‌های امتحان از تحویل گرفتن هرگونه لوازم اضافی مانند تلفن همراه، کیف و ... خودداری شود؛ بنابراین، لازم است در این خصوص به والدین و دانش‌آموزان اطلاع رسانی شود.
- لازم است دانش‌آموزان قبل از ورود به محل برگزاری امتحان، کارت ورود به جلسه را بر روی لباس خود نصب کرده و به منظور جلوگیری از ازدحام، حداقل یک ساعت قبل از زمان امتحان، برای انجام غربالگری در محل حاضر شوند. درب محل امتحان از یک ساعت قبل از زمان امتحان باز باشد و مسئولین حوزه، لازم است به محض حضور دانش‌آموز، ایشان را به محل نشستن هدایت نمایند.
- در تکثیر، انتقال و آماده کردن برگه‌های امتحانی و برگه‌های پاسخ‌نامه، حتماً ملاحظات بهداشتی مانند استفاده از ماسک رعایت شود.
- قبل و بعد از توزیع برگه‌های امتحانی و قبل و بعد از جمع‌آوری اوراق، بر شستن دست‌ها توسط مراقبان نظارت شود.
- با اتمام زمان امتحان، از دانش‌آموزان خواسته شود تا در محل صندلی‌های خود نشسته و منتظر جمع‌آوری اوراق توسط مراقبان باشند. خروج دانش‌آموزان به گونه‌ای مدیریت شود که به صورت تک به تک، محل امتحان را ترک کنند. در صورتی که دانش‌آموزی مایل به تحویل برگه قبل از اتمام زمان امتحان باشد، باید موضوع را به مراقب اعلام کرده و مراقب ضمن رعایت دستورالعمل امتحانات با دریافت برگه، اجازه خروج را دهد.
- استفاده از تجهیزات حفاظت فردی مانند ماسک سه لایه برای کارکنان و مراقبان مراکز امتحان الزامی است.
- از تجمع در محیط‌های خاص مدرسه از قبیل دفتر، اتاق کپی و ... جلوگیری شود.
- استفاده از ماسک برای تمامی دانش‌آموزان الزامی است، این موضوع باید قبلاً به اطلاع خانواده‌ها رسیده باشد و جهت اطمینان از حفظ سلامت دانش‌آموزان باید به تعداد ۱۰ درصد افراد حوزه امتحان، ماسک تهیه شود.
- دانش‌آموزان باید از لوازم تحریر شخصی استفاده نمایند. جابجایی لوازم تحریر ممنوع است.

تهویه در محل برگزاری امتحانات

- تهویه و فیلتراسیون هوا نقشی اساسی در جلوگیری از شیوع COVID-19 در داخل ساختمان دارد. افراد ساکن در داخل ساختمان ها می توانند منبع آلودگی به ویروس باشند. احتمال آلوده شدن افراد، به ابعاد اتاق و تعداد افراد آلوده به COVID-19 در داخل فضا بستگی دارد. به منظور فراهم نمودن هوای سالم برای تنفس و کاهش غلظت مواد آلاینده تولید شده و نیز خروج این آلاینده ها از فضای داخل، انجام عمل تهویه الزامی است.
- موارد زیر به منظور کاهش انتقال ویروس در ساختمان محل برگزاری امتحانات توصیه می گردد:
- کاهش تعداد افراد در محل برگزاری امتحان، یکی از بهترین راه ها جهت تأمین فاصله اجتماعی ایمن و کاهش خطر انتقال ویروس می باشد. حداقل فاصله بین دانش آموزان از هر طرف، ۲ متر الزامی است. کاهش میزان اشغال فضا توسط افراد، اصلی ترین و موثرترین روش برای کاهش خطر است.
- حداقل ۲۰ درصد از مساحت سطح محل برگزاری امتحان، پنجره بازشونده به میزان ۴۵ درجه باشد. بیشترین تهویه طبیعی در زمانی که پنجره ها در ۲ طرف کلاس باز باشند، فراهم می گردد. جهت کلی جریان هوا در ساختمان باید از محیط های تمیز به سمت محیط آلوده تر باشد. هوای تمیز باید به طریق مؤثر وارد هر کلاس شده و آلاینده های تولید شده در هر اتاق را به نحو مؤثری خارج شود، بگونه ای که مانع از انتشار عفونت های منتقله از هوا بین افراد حاضر در فضای داخلی گردد.
- شرایط بگونه ای فراهم شود که امکان حداقل ۶ بار تعویض هوا در فضای برگزاری امتحان دانش آموزان فراهم گردد. افزایش برقراری تهویه با استفاده از هوای بیرون باعث کاهش انتقال بیماریهای منتقله از طریق هوا از طریق کاهش غلظت ذرات عفونی در هوا می شود.
- همچنین با تعبیه فن های مکانیکی به تعداد و توان مناسب می توان هوای داخل محل برگزاری امتحان را خارج نمود. تعداد فن های مکشی باید متناسب با مساحت سطح محل برگزاری امتحان باشد. فن ها می توانند بطور مستقیم در پنجره ها یا دیوارها، یا در کانال هوا برای تأمین هوا یا خروج هوا از اتاق نصب گردند.
- در صورت استفاده از کولر آبی و گازی پنجره ها و درب ها به میزان ۲۵ درصد جهت خروج هوا باز باشند.
- به منظور افزایش افزایش حرکت هوا در داخل اتاق می توان از پنکه یا پنکه سقفی استفاده شود.
- در صورت استفاده از سیستم تهویه مطبوع، سیستم بگونه ای تنظیم شود که حداکثر جریان ورودی از هوای آزاد تأمین شود.

غربالگری

- لازم است در حوزه های امتحانات، نیروی آموزش دیده (به تعداد مورد نیاز) با همکاری مراکز خدمات جامع سلامت و با پوشش و لوازم حفاظت فردی مناسب و استاندارد برای غربالگری و سؤال در مورد سابقه بیماری و یا تماس با افراد علامت دار و مشکوک مستقر شود (استفاده از اولیاء پزشک و پیراپزشک و مراقبین سلامت بلامانع است).
- کلیه افرادی که شرکت کننده در امتحانات و همین طور کارکنان، معلمان و ... لازم است روز قبل از امتحانات در سامانه salamat.gov.ir ثبت نام کنند.
- برای دانش آموزان بیمار یا مبتلا به بیماری زمینه ای: بیماری قلبی - عروقی، فشارخون، دیابت، بیماری های تنفسی زمینه ای و مزمن، شاخص توده بدنی، (BMI) بیشتر از ۴۰، بیماران با نقص ایمنی و تحت درمان با کورتیکواستروئید (پردنیزولون) بیش از ۱۲,۵ میلی گرم در روز بیش از دو هفته، بیماران تحت شیمی درمانی، دچار بدخیمی ها یا افرادی که پیوند اعضا شده اند، در صورت تأیید پزشک، امتحان به صورت انفرادی انجام شود.
- کارکنان، مراقبان و افراد حاضر نباید از گروه های زیر باشند.

- مادران باردار
- بیماران با بیماری زمینه‌ای: بیماری قلبی - عروقی، فشارخون، دیابت، بیماری‌های تنفسی زمینه‌ای و مزمن، شاخص توده بدنی (BMI) بیشتر از ۴۰
- بیماران با نقص ایمنی: تحت درمان با کورتیکواستروئید (پرونیازولون) بیش از ۵،۱۲ میلی‌گرم در روز بیش از دو هفته، بیماران تحت شیمی‌درمانی، افراد دچار بدخیمی‌ها، افرادی که پیوند اعضا شده‌اند.
- جداسازی افراد مشکوک به بیماری (افراد دارای تب، سرفه خشک، تنگی نفس، اختلال بویایی و چشایی، اسهال، تهوع و استفراغ و ...) و با انجام صورت‌جلسه برای دانش‌آموز برای پیگیری‌های بعدی بلا مانع است.
- در صورتی که لازم باشد، با توجه به وجود یکی از علائم احتمالی بیماری در یک یا چند نفر از دانش‌آموزان یا کارکنان، قرنطینه موقت در مدرسه و در اتاقی تمیز که از قبل به این کار اختصاص داده شده باشد، انجام شود. سپس و در اسرع وقت:
 - افراد بزرگسال: به مراکز خدمات جامع سلامت ارجاع داده یا به خانه فرستاده شوند.
 - دانش‌آموزان: به والدین برای انتقال به خانه یا ویزیت در مرکز خدمات جامع سلامت، اطلاع‌رسانی شود.
 - مربی بهداشت و مسئولین حوزه باید از قبل نسبت به این موارد آگاه و آماده باشد.

تغذیه

- توزیع مواد خوراکی در محل امتحان ممنوع است.
- برای امتحان‌های کوتاه‌تر از ۲ ساعت، خوردن هرگونه مواد خوراکی به جز آب آشامیدنی شخصی در زمان امتحان مجاز نمی‌باشد.
- برای امتحان‌های طولانی‌تر، لازم است به دانش‌آموزان در خصوص همراه داشتن مواد خوراکی سالم و لزوم رعایت ملاحظات بهداشتی قبل از خوردن مواد خوراکی اطلاع‌رسانی شود.
- پذیرایی از مراقبان در زمان امتحان به جز استفاده از بطری آب شخصی ممنوع است.

نکات مهم و قابل توجه

- دانش‌آموزان در تمام طول حضور در شهر محل امتحان (با وضعیت قرمز، نارنجی، زرد، آبی) حتماً از ماسک استفاده نموده و رعایت اصول بهداشت فردی را نیز مورد توجه قرار دهند.
- استفاده از دستمال کاغذی هنگام عطسه یا سرفه کردن (در صورتی که دستمال وجود نداشت از قسمت داخلی آرنج موقع سرفه و عطسه استفاده کنید).
- از تجمع دانش‌آموزان و همراهان در محل‌های مختلف حوزه برگزاری امتحانات جلوگیری شود.
- غربالگری و بیماری‌یابی قبل از ورود به محل برگزاری امتحان
- در صورت وجود افراد مشکوک به علائم مثبت و عدم تکمیل فرم خود اظهاری توسط نامبردگان جدا سازی افراد مذکور در فضای قرنطینه در محل برگزاری امتحان الزامی می‌باشد.
- به منظور جلوگیری از ازدحام، بعد از بررسی مدارک دانش‌آموز، راهنمایی لازم جهت پیدا کردن صندلی و استقرار در آن انجام شود.
- مراقبین حتماً از ماسک سه لایه استفاده نموده ضمناً در زمان تحویل برگه سؤالات به دانش‌آموزان، فاصله مناسب را رعایت کنند.
- در صورت ضرورت جهت پاسخگویی به سؤال دانش‌آموزان، فاصله مناسب رعایت شود.

- در زمانی که دانش آموزان قبل از اتمام زمان امتحان و بعد از طی شدن حداقل زمان حضور در جلسه، خواستار خروج از کلاس بودند، راهنمایی لازم جهت استفاده از فضای مناسب برای خروج انجام شود.
- رعایت گندزدایی و چگونگی استفاده از مواد گندزدا بایستی طبق پروتکل های وزارت بهداشت عمل شود.
- در نظر گرفتن فضایی مجزا برای قرنطینه افراد مشکوک به کرونا و ویروس الزامی است.
- در صورت وجود افراد مشکوک به علائم مثبت و عدم تکمیل فرم خود اظهاری توسط نامبردگان، جدا سازی افراد مذکور در فضای قرنطینه در محل امتحان الزامی می باشد.
- مشخصات تمامی نفرات خدمات دهنده برای امتحان باید به ناظر بهداشتی داده شود و غربالگری و کنترل بهداشتی انجام شود.
- کارکنان خدماتی جهت انجام نظافت و گندزدایی فضاهای مختلف در حوزه های امتحانی از لباس و حفاظت فردی استفاده نمایند.
- آموزش های بهداشتی به صورت مجازی یا در قالب دستورالعمل برای مراقبین ارائه شود.
- بر شیوه صحیح استفاده از وسایل حفاظتی فردی نظارت شود.
- بسته بهداشتی شامل ماسک سه لایه، محلول ضد عفونی به تمامی مراقبین ارائه شود.
- محل ها و قسمت هایی که دانش آموزان در طول مسیر از درب اصلی تا محل نشستن در صندلی خود، احتمالاً لمس خواهند نمود و همچنین صندلی دانش آموزان گندزدایی شود.
- پیش بینی لازم برای جایگزینی مراقبین و ناظرین مشکوک در بازه زمانی امتحان در نظر گرفته شود.
- از تردهای بی مورد مراقبین در طول امتحان خودداری شود.
- در صورت مشاهده افراد مشکوک به این بیماری، با حفظ خونسردی و آرامش حوزه، مراتب سریعاً به مسؤولین بهداشتی مستقر در حوزه اطلاع رسانی شود.
- مراقبین توجیه شوند که در صورت داشتن هرگونه علائم مشکوک، عدم حضور خود را بموقع اعلام کنند.
- ضمن تأکید مجدد بر لزوم استفاده از ماسک ۳ لایه معمولی (بدون فیلتر) توسط ناظرین و دانش آموزان در ابتدای ورود به حوزه امتحانی تا پایان برگزاری امتحان، در صورتی که در حین برگزاری امتحان، ناظرین نسبت به برداشتن ماسک از صورت اقدام نمود، لازم است به آرامی به آنها تذکر داده شود.
- به دانش آموزان توصیه شود که از بلند شدن و صحبت کردن با سایر دانش آموزان قبل از شروع امتحان و حضور سر صندلی سایر دانش آموزان خودداری نمایند.
- در مناطق گرمسیر:
 - در صورت امکان برای امتحانات از فضای باز استفاده شود.
 - داشتن سیستم تهویه مطبوع و مناسب برای محل برگزاری امتحان در مناطق گرمسیر الزامی است.
 - داشتن سیستم سرمایشی مناسب برای محل برگزاری امتحان در مناطق گرمسیر الزامی است.
 - در ورودی محل های امتحان که دارای فضای باز و آفتابگیر هست از سایبان برای کمتر در معرض آفتاب قرار گرفتن دانش آموزان استفاده شود.
 - بطری آب آشامیدنی یکبار مصرف، بیش از حد ظرفیت دانش آموزان در هر حوزه در نظر گرفته شود.

پیوست‌ها:

پیوست‌های ۴ گانه دستور عمل به شرح زیر می‌باشد:

پیوست ۱: دستورالعمل بازگشایی مدارس در شرایط فاصله‌گذاری اجتماعی

پیوست ۲: پوشیدن و درآوردن تجهیزات حفاظت فردی

پیوست ۳: گندزدهای سطوح شامل: راهنمای غلظت و مصرف هیپوکلریت سدیم و راهنمای تهیه مواد گندزدا

پیوست ۴: نکات مهم در پیشگیری از کرونا ویروس

پیوست ۵: نحوه شستشوی دست‌ها